

טוב הקהילה

זארא
כ"ה טבת תשפ"ו

המסע לוי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הרה"ג	4:23
מוצ"ש"ק	5:39
ר"ת	6:17

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סוזק"ש א'	8:27
סוזק"ש ב'	9:11
סוזק"ש א'	9:34
סוזק"ש ב'	10:04

גליון מס':

817

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'
במשיאות מורנו ורבנו הרה"צ
רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

והייתי לכם לאלקים'. ומסיים הכתוב 'וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים', ברבריו אלו הורה הקב"ה שגם אלו שזכו להשגות בעולמות העליונות יעוררו בהם השמחה על אשר זכו גם הם להגאולה הפחותה, שהיא יציאה מתחת סבלות מצרים, וכפי האמור היתה זאת בעיקר שמחתה של ההמונים עם שלא זכו למעלות רמות.

כי גם אלו אשר זכו למדרגות והשגות נמצאים לפעמים בבחינות של קטנות, ואז אין להם השגה כי אם באותה בחינה פחותה של חירות מסבל גשמי, וכדי שתמיד יזכו להודות לבוראם על החירות שהנחילים על כן יתבוננו גם בעת גדלות שזכו גם לחירות שבעשיה.

עוד יש לומר שהורה בזה להצדיקים ובעלי השגות שמלבד זאת שישמחו במידת החירות הראוי לפי מעלתם, יתנו לב גם על שמחת ההמונים, ויעלו לבם בשמחתם, שהרי אמר הכתוב (משלי כו, יט) 'כמים הפנים אל הפנים כן לב האדם לאדם', וכשישמחו לבם בשמחת הזולת יעוררו גם בהם את השמחה בבחינת הגאולה של הצדיקים, ויודו גם המה על המדרגות הרמות שבגאולה, ואחר שידו על כך יכשירו את לבבם גם כן לחוש בקדושות אלו, וכפי הידוע שההודאה היא כלי להמשיך חסדים. וללא ספק שהיא המשכה בעיקר לאותה טובה עליו הוא מהלל.

ושפיר מובן לפי זה למה באמת נזקקים אנו בד' כוסות, וכפי האמור שמכוונים הם להד' לשונות הנוכרים, כי על אף שכל אחד זכה רק לגאולה מסוגו, ראוי הוא להודות על כל הד' גאולות ולשמחו עם כל אלו מהטעמים הנוכרים.

ובאותה מידה נהגו בני ישראל בעודם במצרים, כי מלבד מה שהצטערו כל אחד על צרותיו ניתוסף לו צער על צרותיו של אחיו הנאנקים תחת עול פרעה, וזה הדבר החיש גאולתם, וכדאינתא בספר הקדוש 'בת עין' (פרשת בא) על מאמר הכתוב (שמות יב, ג) 'ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה' והא לך לשונו: 'והנה כל הד' בחינות היו לישראל במצרים, היינו שהיה להם בחינת אחדות כנ"ל שהיה משתתף כל אחד בצערו של חברו, לכן היה קשה השעבוד של כל אחד בכפלים, כי שעבוד של חברו היה קשה לו כמו שעבוד שלו ממש, לכן מנין רד"ו שנים שהיו במצרים היה נחשב להם לת"ך שנה' ועוד נחשב לבם התשעה שנים שהיה יוסף משעבד לפוטיפר ושר בית הסוהר ונעשה תכ"ט שנים. ומחמת שיוסף המשיך להם הבחינת אחדות כנ"ל וידוע שכל דבר המצרף החשבון נחשב גם כן אחד ונחשב יוסף הכולל החשבון עם התשעה שנים שלו של השעבוד כנ"ל לעשרה, ועם ת"ך של ישראל עולה שלושים שנה וארבע מאות שנה' שנאמרו בפסוק, לרמוז על בחינת אחדות הנ"ל, והיו נפש אחת שהוא בגימטריא ת"ל כמנין נפש' עכ"ל.

הרי לנו מדבריו שבזה שהשתתפו כל אחד בצערו של הזולת נחסך מהם אורך הלילות, וכשם שהשתתפותם בצרת הזולת מיעט צערם, כך גם ההשתתפות בשמחת הזולת מרבה שמחתו הפרטית, וכמתבאר.

להשתתף בצרה ובשמחת זולת

לכן אמר לבני ישראל אני יהוה והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והוצאתי אתכם מעבדותם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים: ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יהוה אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים: (ו' וז')

איתא בירושלמי (פסחים פ"י ה"א): שרבי יוחנן בשם רבי בניהי אומר שארבעה כוסות שאנו שותים בליל פסח הם מכונים לארבעה לשונות של גאולה שבפסוק זה, 'הוצאתי' 'הוצאתי' 'וגאלתי' 'ולקחתי'.

ומדבריו אתה למד שאלו הלשונות מורים על בחינות שונות של גאולות, יש גאולה שהיא בחינת 'הוצאתי' ויש גאולה שהיא בחינת 'הצלת' וכן הלאה, וכיון שהיו כאן ד' גאולות שונות על כן עלינו להודות על כל גאולה וגאולה, ועל כן אנו מודים על כך בד' כוסות נפרדים.

ומהותן של אלו הגאולות אנו לומדים מדברי האר"י הקדוש, שהביא שהד' לשונות מכונים להד' עולמות, עשיה, יצירה, בריאה, אצילות. ומדבריו אתה למד שבפועל היתה כאן גאולה אחת שנתחלקה לארבעה, כי ההשגה במהותה ובמעלתה של הגאולה לא היתה שווה בכלם, וכתוצאה מכך גם שמחתו של זה לא היה כשל זה.

כי הלשון 'הוצאתי' המכוון ל'עולם העשיה' היא המורה על הגאולה שזכו אנשי החומר שאין להם שיג ושיח כי אם בעולם העשיה, כי המה לא ידעו להבחין בין שעבוד לחירות כי אם בזה שהם סובלים מעבודת הפרך שמעמיט עליהם פרעה, והם נתבשרו על גאולתם בלשון 'הוצאתי' אתכם מתחת סבלות מצרים' כי הלשון הממחיש ביותר את בחינת הגאולה שבעשיה' הוא 'צאי' שמובנו הפשט הוא יציאה ממקום למקום, וכיון שעיקר שעבודם של אלו היתה ה'סבל' שבעשיה על כן נתבשרו לצאת מן המקום שבו סובלים מסבלות מצרים.

והלשון 'הצלת' מכוון לאלו שנתעלו והשיגו אור 'עולם היצירה' כי לאלו כבר לא העיק כל כך הקושי הגשמי, כי אם זאת שעבודת מצרים מונע אותם מעבודת ה', על כן נתבשרו בהצלה מן העבודה, ושוב לא יהיו טרודים מעבוד את ה'.

ואלו שהתעלו יותר והשיגו אור 'עולם הבריאה' הללו כבר זכו לעבוד את ה' בעצם העבודת למצרים, כי בשכלם הוץ הבינו כי זהו רצונו של הקב"ה, ועשו זאת בשמחה, אולם הצטערו על ההסתר פנים הניכר בעולם, כיון שאין המצרים מכירים בגאולתו יתב', ונתבשרו גם הם שניצלו מזה הצער, ובלשון 'וגאלתי' היינו שזיכנו לגאולה הניכרת בחוש, כי תהיה זאת בזרוע נטויה ובשפטים גדולים.

והללו שזכו והשיגו אור 'עולם האצילות' המה לא חשו גם בהסתר הפנים השורר בעולם, כי המה זכו לקרבת המאציל העליון וחשו במציאותו בכל עת, ולא נצטערו אלו כי אם על כך שעדיין לא זכו להיקרא בניים למקום, והמה נתבשרו שהקב"ה ימלא משאלתם 'ולקחתי אתכם לי לעם

טיב המערכת

וידעתם כי אני ד'

אל הרה"ק רבי יוחנן מקארלין זיע"א הגיע יהודי אחד עצב ודואג, היות שבנו אינו חש בטוב והרופא שבדק אותו העלה חשש שבנו חולה במחלה מסוכנת, הרבי נענה ואמר לקחת את הילד אל רופא מסוים ולשמוע את חוות דעתו, עשה האב כמצוות הרבי, ולאחר שעשה הרופא בדיקות מקיפות אמר שאין שום חשש למחלה, האב המאושר חזר לרבי ובישר לו שהרופא אמר שאין שום מחלה ולא היו דברים מעולם, הרבי שמח לשמוע הברורה הטובה, אך העיר לאב ואמר לו, אמור: ברוך ד' לא רואים שום סימני מחלה, אך אל תאמר 'לא היו דברים מעולם', שהרי היו דברים! והרי בנו לא חש בטוב, אלא שהוא התפלל היטב לקב"ה שהבדיקות יהיו תקינות ויימצא שבנו בריא ואין לו שום מחלה, רק היצר הרע התערב ובלבל אותו לחשוב שמעולם לא היתה פה מחלה ולא כלום, וכל זאת כדי להפחית את האמונה והכרת הטוב כלפי הבורא ברוך הוא שמעם לתפילתו וריפא את בנו ללא שום רפואה ושלא בדרך הטבע.

הקב"ה שולח את משה רבינו להוציא את בני ישראל ממצרים ואומר לו 'הוצאתי אתכם מעבודתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים'. והייתי לכם לאלוקים וידעתם כי אני ד' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים, וצריכים אנו להבין מדוע כתוב שוב בסוף הפסוק 'וידעתם כי אני ד' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים', אחר שכבר כתוב בתחילת הפסוק 'הוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים'.

כשיהודי נמצא בשעת צרה הוא מרים עיניים לשמים ומבקש מהבורא ישועה, הקב"ה שומע ושולח את ישועתו, אבל אז 'מתערב' היצר ומכניס בלב האדם כל מיני מחשבות, 'בדיוק פגשתי חבר שבדיוק היה לו כסף' וכדו', ובכך הוא משכיח מאיתנו את הצורך לזכור את חסדי הבורא ולהודות לו על הישועה, וזה מה שהקב"ה אומר למשה רבינו 'וידעתם כי אני ד' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים', גם אחרי הישועה תזכור את הבורא ששמע לתפילתך ושלח לך את בקשתך.

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

הלכות שובבי"ג
טסח קבלת התענית

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבנעביץ שליט"א

א. לשון השר"ע (תקס"ב ס"ה) הוא 'הריני בתענית יחיד מחר, יהי רצון שתאז הפלתי ביום תעניתי מקובלת'.

ב. והכפ החיים (סימן ר"מ סק"ו) כתב דמי שמתענה עבור כפרת עוונות, צריך לפרש על איזה חטא הוא מתענה, וכמאמר הכתוב, (עורא ח') נצומה ונבקשה מאלקינו על זאת, ולכן צריך שיאמר בקבלת התענית לאחר שיש שלום, רבש"ע הייני לפניך למחר בתענית כדי שתכפר לי ברוב רחמיך וחסדיך על עוון פלוני (ויפרט החטא על מה שהוא צם) ותרציני ברחמיך הרבים יהיו לרצוני וכו'.

ג. מה שהדפיסו המדפיסים סידורים, והוסיפו בנוסח קבלת התענית, 'בלי נדר ובלי שבועה' הוא טעות גדול, דכיון דתענית צריך קבלה מקודם, א"כ צריך שיהא קבלתו בתורת נדר, דרק כשמקבלו בתורת נדר נחשב בקבלת התענית, אבל בלא קבלה בנדר אינו נחשב לקבלת התענית, והיני בתענית ללא קבלה דאינו נחשב כלל כתענית, (אבן ישראל ח"ז ס"י כ"ה, ו"כ בהל"ש תפילה פט"ו הערה ב').

ד. אמנם בתשובות והנהגות (ח"ב סי' רנ"ה) כ' ד"ל שאין צריך בקבלת התענית דין נדר אלא כל שאסור לשנותו מדין מוצא שפתיך תשמור נחשב ג"כ בקבלת התענית, שהרי גם כשאומר שיתענה בלי נדר יש איסור לשנות דיבורו דהא אסור לומר שקר, וא"כ י"ל דדי בקבלה זו לענין קבלת התענית, וכן הוא בשבט הלוי (ח"י ס' קנ"ו), ומכל מקום למעשה עדיף שלא יאמרו הנוסח 'בלי נדר ובלי שבועה'.

ה. ובתשובות והנהגות (שם) כתב עוד, שנכון להדגיש ולומר כן בפירוש, הריני מקבל בלא נדר תענית לפניך

למחר, ומוצא שפתי אשמור כדכתיב מוצא שפתיך תשמור, והיה רצון שיקובל לפניך כעולה ע"ג המזבח ע"כ, דבאופן כזה אין כאן דבל יחל דהרי אומר בלי נדר, אבל נשאר החיוב לקיימו מדין מוצא שפתיך תשמור וזה די לענין קבלת התענית ע"ש.

ו. [המונים טועים בזה וסוברים דדבר שמקבלים בל"ג אין חיוב כלל לקיים כ"כ, וזה עדין צריך תיקון (שבה"ל שם)].

ז. בעבודת הקודש להחיד"א (מורה באבני ע"ג) כתב שנוסח קבלת התענית הוא, 'הריני לפניך בתענית נדבה מעלות השחר עד אחר תפילת ערבית, ואם לא אוכל או לא ארצה כשאומר מזמור לדוד ה' רועי וגו' אוכל להפסיק ולא יהא בי שום עוון, אבל יהי רצון מלפניך שתתן בי כח ובריאות ואזכה להתענה למחר וכו' ע"כ, וכן דעת הכפ החיים (תקס"ב סק"א) דמועיל קבלה על תנאי, וכן הוא בנוסח קבלת התענית להבן איש חי (לשון חכמים סימן ע'), וכן מובא נוסח זה בכמה סידורים ובכל סידורי הספרדים, וכן הובא בהל"ש (תפילה פרק ט"ו ס"ב), ואף למה ש"א שקבלת התענית עם תנאי אינה מועילה, ע"כ שכאן קיבל נדר גמור אלא שיש לו אפשרות לבטלו ע"י אמירת מזמור, אך כל זמן שלא אמר המזמור הרי קיבל התענית בנדר גמור, משא"כ כשמקבל התענית בלא נדר הרי גם כשתענה אינו מתענה מחמת נדרו.

ח. אולם דעת החתם סופר (ע"י לוחקו, וס"ל דלא מהני קבלת התענית על תנאי, והטעם דתענית צריך קבלה מדכתיב קדשו צום וזה כיון דכל שעה בידו לסיים פרקו ולאכול א"כ לא הוה קבלה אלא לשעה עכ"ל, ומבואר מדברי החתם סופר, דקבלת התענית עדיף מנדר, והיינו שאע"פ שדמין נדר מועיל תנאי מכל מקום בקבלת התענית לא מועיל תנאי.

ט. ולהלכה רוב המקום בקבלת התענית לא מועיל תנאי על תנאי באופן הנ"ל.

י. בנוסח הקבלה לתענית יש סידורים שכתוב הנוסח,

'הריני בקבלת תענית לפניך למחר מעמוד השחר עד צאת הכוכבים'.

יא. והנה זה הנוסח מקורו מהחיד"א (בספרו מורה באבני ע"ג), וכן דעת הרבה פוסקים דזה נחשב בקבלת התענית, וכן הוא בספר בית תפילה להפלא יועץ, וכן דעת הבן איש חי (לשון חכמים סימן ע'), וכן דעת הכפ החיים (שם סי' י"ד).

יב. אולם בספר תשובות והנהגות (ח"א סי' שבי"ו) כתב, דלא יצאו בזה חובת קבלת התענית כלל, ואין על זה דין תענית אף שמתענה, דהנה באמת כל תענית מתחיל בערב, ואם כן אם מקבל התענית רק מעמוד השחר נקרא תענית שעות ולא שמיא תענית, שצריך להתחיל מבערב.

יג. והוסיף, (שם) שאם רוצה לשלוח או לאכול בבוקר קודם עמוד השחר אחר שישן, [שנחלקו הראשונים אם תנאי מועיל, אף ששבש"ע קיימא לך דמועיל, מ"מ הרוצה להחמיר לכו"ע], יקבל התענית ויאמר 'הריני בקבלת התענית לפניך למחר, ותנאי אני מתנה שאוכל לאכול ולשתות עד עמוד השחר, והיה רצון שיקובל כעולה ע"ג מזבח ויתוקן כל מה שפגמתי בחטא פלוני ופלוני והריני חוזר בתשובה שלימה לפניך', והיינו שיום התענית הוא מבערב ונוהג כבר מאז איסור עידונים בנפשו וכדומה, רק שמתנה שיהא מותר לאכול ולשתות לבד עד מחר וכו' לא נקרא תענית שעות.

יד. טוב לומר בתנאינו שחזר וכו' לא נקרא תפילת המנחה, לאחר אלהי נצור וכו', רבון כל העולמים, גלוי וידוע לפניך שבזמן שבת המקדש קיים אדם חוטא ומקריב קרבן ואין מקריבים ממנו אלא חלבו ודמו וכו' (תפי' חסיד' ס"ד).

טו. בתפילת ערבית אין אומרים ענונו, ולא בא-להי נצור רבון כל העולמים, שכבר אמרו במנחה (מ"א סי' תר"ב סעיף ה').

טז. אם שכח לומר ענונו במנחה, אין לומר בערבית, לפי שאין זה יום תענית שכבר פנה היום, אבל רבון כל העולמים בא-להי נצור יוכל לומר בערבית (מ"א סי' תר"ב סעיף ה').

תורת ה' תמימה משיבת נפש

תשובה עילאה ע"י התורה הקדושה

טיב הבנין

בשבע עשר כתבנו שיגיעת התורה חשובה כתעניתים וסיגופים והוא תשובה מעולה על כל הפגמים, וביארנו הטעם בזה, יע"ש, ועתה נבאר בע"ה עוד טעם לזה בשם הרה"ק בעל האבני נור' ז"ע בהקדמתו הנפלאה לספרו 'אגלי טל' דמבאר היטב היטב את הקשר ההדוק בין יגיעת התורה לבין עסק התשובה, וזה החלנו:

תשובה עילאה - תשובה המוקדם ממוח

בוזרה הקדוש פרשת ויחי (וי"ט) כתב דברים נוראים בענין החטא הידוע הזה שהוא גרוע מכל העבירות שבעולם, שאין לך חטא בעולם שאין לו תשובה פרט לזה, ואין לך רשע שלא ראה פני שכינה פרט לזה. הנה כי כן כותב לנו הוזהר הק' באופן הברור ביותר, כי למרות שעל ידי כח התשובה אפשר לתקן את כל העבירות שבעולם, אולם על חטא זה לא יועיל התשובה כלל וכלל, כל הנכשל בחטא זה אין לו תקנה עלמית ולא יזכה לראות את פני השכינה לעתיד לבוא רח"ל, נורא נוראות.

אך למרות הדברים המפורשים האלה, כבר כתב ה'ראשית חכמה' (שער הקדושה פרק יז) שדברי הוזהר האלו לא נאמרו אלא במי שעושה תשובה תתאה, הוא זה שאינו יכול לעשות תשובה, אולם לא דיבר הוזהר הק' כלל במי שעושה תשובה עילאה, כי העושה תשובה עילאה בוודאי שתעלה לו ארוכה למכתו אפילו על חטא זה ואין לך שום דבר העומד בפני התשובה.

אלא שעתה צריכים אנו לדעת מהו אותו 'תשובה עילאה' שהתכוון אליו בספר 'ראשית חכמה', ויש לומר על פי המובא בוזרה הק' (פרשת נשא קכג) ש'תשובה עילאה' הוא תשובה על ידי עסק התורה בדחילו ורחימו (וכן הוא בתנא אגרי התשובה פרק ח), ולפי זה נמצא ברור, שכל מי שעושה תשובה על ידי העסק והיגיעה בתורה הקדושה לשם שמים, בוודאי זוכה לתשובה שלימה ולתיקון השלם על כל חטאיו, אפילו על אלו החטאים שאין מועיל עליהם תשובה בסתמא.

יגיעת המוח בחכמת התורה הוא התקון לפגם שבמוח

ביגיעת התורה על ידי עסק התורה והנהגת דרכים, ומצאנו בספרים הקדושים כמה וכמה דרכים ואופנים לבאר מהו סדר הלימוד הנכון בימים אלו, אך הצד השוה שבכולם, הוא הנחיצות להתחזק בימי השובבי"ם בעסק התורה בכלל וביגיעת התורה בפרט, כי רק מתוך כך יכולים לזכות לתשובה שלימה ולתיקון המועשים.

בספר 'אוהב ישראל' כתב, שדרך התשובה בכלליות הוא על ידי תורה ותפילה וצדקה, אבל בעיקר יכולים לתקן על ידי הלימוד תורה שבעל פה ובידור הלכה בלימוד ובידור פה, ובה כתב בלשון קדשו: "ועיקר התשובה הוא על ידי תורה ותפילה וצדקה כל אחד ואחד לפי יכולתו, ובפרט בלימוד תורה שבעל פה ולברר הלכה בליבון ובידור יפה... וזהו עיקר התיקון של פגם הברית. כי לימוד תורה שבעל פה בכוננת הלב וביוראת שמו יתברך הנכבד והנורא. וכל שכן מי שזוכה ללמוד תורה לשמה ממש ועל ידי תשובה כראוי מאסף ומייחד כל חלקי הטוב והניצוצין קדישין למקורן ולשורשן".

ואילו ביא"ב טל' נותן את הדגש על לימוד העיון, כמו שכתב: "כי תיקון הברית תלוי ביותר בלימוד התורה, וביותר בלימוד התורה בעיון". ומוסיף עוד, שהמעולה ביותר הוא העיון בהלכות שבת, היות שמצוות שבת פנוי עצמו הוא תיקון על אותו פגם, ובוודאי שיגיעת התורה בהלכות שבת כוחה יפה על אחת כמה וכמה, ויגיעת שניהם משכחת עוון. ומסיים שם: "ואף שלא כל אדם זוכה ללמוד תורה לשמה כבר אמרו חכמינו ז"ל (פסחים ב), לעולם יעסק אדם בתורה במצוות ולא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה".

ובמשנה ברורה' (סימן תקטא - ביאור הלכה ס"ק) מביא להלכה את דבריו של ה'חיי אדם' (הלכות שבת ומעשים - כלל קלב סעיף ב), שעל עבירות כגון אלו צריך קודם כל לשוב לפני השי"ת ולבכות מקירות הלב, אך העיקר הוא שילמוד יותר מן הרגיל, וכלי תורה הוא מקוה טהרה

אפס כי עדיין נותר לנו לברר מדוע באמת בעינין כאן תשובה עילאה מתוך עסק התורה, למה לא יועיל לנו דרך התשובה הרגיל, הלא בשאר כל העבירות די לנו בזה, מה נשתנו אלו מאלו, ובכדי שנוכל להבין את הענין לאשורו יש לנו להקדים תחילה ולהבין אל נכון מהו זה התשובה וכיצד היא פועלת ומתוך כך נבוא אל ביאור הדברים.

והביאור בזה הוא על פי המבואר בוזרה הק' (ח"ב כח) שהלב הוא המקום ששוכן בו מידת הבינה, ואילו המוח שהוא למעלה הימנה הוא מקום משכן החכמה, והנה, רוב העבירות שהאדם נכשל בהם גורמות לפגם בלב ומטמטמות אותה, ואם רוצה האדם לתקן את אשר פגם צריך לעשות תשובה ולהתרחט בלב, כי גם התשובה היא בחנינת 'בינה' כדכתיב (ישעיה ג, י) 'ולבבו יני ושב ורפא לו', ועל ידי התשובה מתקן את בית הלב שפגם עם החטא.

אומנם דרך זו של תשובה יש בה תועלת רק לעבירות התלויות בפגם הלב מקום הבינה, מה שאין כן כאשר אנו באים לעשות תשובה על החטא הידוע לא יועיל לנו דרך התשובה הרגילה, כי מאחר שהחטא הזה הזיק את המוח העליון וגרם לפגם מידת החכמה, אם כן מה יועיל לנו תשובה רגילה שמתקנת רק את הלב התחתון ואת מידת הבינה, ואם באנו לתקן את אותו החטא צריכים אנו להגיע לידי דרך אחרת של תשובה, תשובה שבאה ממקום המוח והחכמה.

ועל כן אין לנו עצה ואין לנו תבונה אחרת אלא לעסוק בתורה הקדושה, היות שהתורה הקדושה הוא בחינת 'חכמה', כמו שמצינו לחז"ל (בראשית רבה פ' לך פ' מ"ד יז) שכינו את התורה בשם 'נובלות חכמה של מעלה', ורק כאשר המוח עצמו יתייגע בעסק התורה הקדושה או אז יזכה לתקן את אשר פגם במידת החכמה ששוכנת שם, כי תשובה אמיתית ותיקון השלם יכולים לעשות רק באותו המקום ובאותו הענין שקלקל (ראה 'צדקת הצדיק' לרבינו צדק הכהן מלובלין אף קת).

ונמשל לאש, וכל אשר יבא באש באש יבא וטהר, וימעט מכל התענוגים ויאכל רק כדי קיום גופו שלא יחלש כדי שיהיה לו כח לעבודת השם", ומן הראוי לציון, שגם ה'משנה ברורה' מדגיש את הענין של שמירת שבת, וכותב שם שיראה לשמור את השבת בכל פרטיה וקדושיה ובוהו יהיה לו תיקון לשמתו, וראה שם את המשך דבריו. ובהו לבוא לעצה הידועה של לימוד חמש שעות ברציפות, דבר זה נתפשט מאד בקרב תפוצות ישראל ומקורו בספר 'יסוד העבודה' (ח"ג פרק ה, ז-ח) להרה"ק מסלונים ז"ע, והוא לך לשון קדשו: "אמרו חכמינו ז"ל, עשית עבירות חבילות חבילות עשה נגדם חבילות חבילות של מצות. עוד אמרו חז"ל בבעל תשובה, אם היה רגיל ללמוד דף אחד מעתה לימוד שני דפים, פרק אחד מעתה שני פרקים'. והטעם בזה, אחת שזהו התיקון על דרך מדה כנגד מדה, והשנית, בכדי שיהיו זכויותיו מרובים... תורה מכפרת ומגני ומצלי ותלמיד חכם אין אש של גהינם שולט בו".

וכאן מגיע להמשך דבריו: "ההקובע לו ללמוד ערך חמש שעות, בלא שום הפסק דיבור בענין אחר, ובלא ענין טעיה בעלמא, ועל דרך תענית שעות, נראה לי שדבר זה הוא ענין נפלא המועיל ומוכר ומביא אותו אדם לתשובה וכפרה מעולה".

אלו אם כן מתוך דבריהם של רבותינו מצוקי ארץ נשמתם עדין, והצד השוה שבהם, שכולם דרשו להתחזק בימים האלה ולהתאמץ בתורה ביותר, ועל ידי העמל והיגיעה בתורה יוצא ידי חובת יסורי הגוף, וכפי ששגור אצל אנשיים יראים ומורמים מעם בשעה שמיגיעים בלימודם לאיזה תוספות מוקשה נוהגים לומר בפיהם: "אנו הולכים כעת לסגף את הגוף ולהתיגע בתוספות", וזהו כמו שביארנו, שהיגיעה בתורה הוא הסיגוף המעולה שבידור, ואכן כל אחד לפום דרגא דילה יראה בימים האלו להוסיף לימוד על לימודו, ומי שקשה לו העיון ירבה יותר בבקיאיות, העיקר לעסוק בתורה ולא להיות יושב בטל, ובזכות זה בוודאי יזכה לתשובה שלימה ותיקון המעשים.

המפרשים על אתר התחבטו בפירוש כוונת 'מקוצר רוח ומעבדה קשה', ופירשו כל אחד בלשונו לפי דרכו, וכולם מהלכים אל אותו שורש, ואלו ואלו דברי אלקים חיים.

אונקלוס תרגם בלשונו: "מעמיק רוחא, ומפלחנא דנין קשיא עליהון". - כלומר, שמפרש שיהיה 'עבודה קשה' בעבודת הגוף הגשמי, שעבודת פרך הקשה שהיו מצרים מעבידים את ישראל היא שגרמה להם 'קוצר רוח'.

אך בתרגום יונתן בן עוזיאל הסיע כוונת 'עבודה קשה' שהיא ברוחניות, בעבודה זרה שהיו ישראל עובדים במצרים. וזה לשונו: "מפלחנא נוכראה קשיא די בידיהון". כלומר, שמפרש הענין על שעבוד הנפש, והקוצר רוח של ישראל היה מחמת העבודה זרה שהייתה בידיהם.

ואילו בתרגום ירושלמי על אתר מתרגם ענין 'קוצר רוח' - "מקפידות", וכן הוא בתרגום יונתן: 'מקפידות רוחא'.

ובפנימיות שורשו של דבר הכל נובע מיסוד אחד, כדרך שפירש רש"י כאן: "מקוצר רוח - כל מי שהוא מיצר, רוחו ונשימתו קצרה ואינו יכול להאריך בנשימתו" ע"כ.

והיינו, שסבלו ישראל 'מקוצר רוח ומעבדה קשה', שהייתה רוחם קצרה, בהעדר מנוחת הנפש ומנוחת הדעת המביאה לסבלנות, שלא לבעוס ושלא להקפיד. - ומגלה לנו יונתן בן עוזיאל סודו של דבר, מחמת 'עבודה זרה' שבידם, כי שורש העבודה זרה היא הכפירה וביטול אמונת אלקי עולם. כי מי שיש בו אמונה שלמה אינו מקפיד ואינו מתבעס לעולם, בידיעתו והכרתו השלמה והתמימה שהכל ממנו יתברך באהבה מוסתרת. - ובאן היתה 'קפידות רוחא' בהקפדה ובכעס בלחץ וקוצר רוח, מחמת חוסר אותה אמונה שלמה, שלא היה ליבם מלא אמונה פשוטה ותמימה, וממילא נפלו בכעס ובלחץ, וכדקיימא לן (וזה"ק ח"א כז): "כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה", וזהו עיקר שורש של 'קוצר רוח ומעבדה קשה'.

בעמודנו כה בימי השובבים"ם הנעלים, המסוגלים עד מאוד לתשובה ולהיקון כל העוונות והפגמים.

כבר אמרו בעלי המוסר, שאין לך תיקון נפלא כהתגברות כנגד מידת הכעס. כענין שמצינו בענין האכילה 'תענית הראב"ד', כגון שמתאפק בלבוש את תאוות האכילה, ופוסק מאכילתו בתיאבון נפשו, שזה עולה לו כמו תענית. כמו שכתב המגן אברהם (או"ח סי' תקע"א סק"א): "וכתבו סדרי המוסר, דבאמצע אכילתו בעוד שהוא מתאווה לאכול מישור ידו ממנה, וזה נחשב ידו לסיגוף גדול" עכ"ל. כמו כן על זה הדרך, כאשר מכעיסים אותו, ובעוד שהוא מתרגו ומתרתח ומתאוה לכעוס בכעס גדול, הרי הוא מתגבר ומתאפק ונושך את שפתיו שלא לכעוס ושלא להקפיד, שבכך בוודאי נחשב לו לסיגוף גדול מאוד.

ויתרה מזו, באם מתעצם יותר ומוסיף להתגבר מלכתחילה שלא לכעוס מיסודו כלל וכלל, ולא רק שלא לבטא את כעסו כלפי חוץ, אלא גם מבפנים מעביר על מידותיו, ואינו נוהן אל ליבו שום כעס והימה ושום טינה מלכתחילה. - הרי זה גדול שבעתים, שכן באוכל נצרך גופו לאכול ומטבעו מתאוה לאכול, ורק שבאמצע אכילתו בעוד שהוא מתאוה מושך ידו ממנו, וכבר נחשב לו כדיון 'סיגוף גדול'. - כל שכן וקל וחומר, כשמיד מתחילה מושך את ידו, ואין הכעס מתעורר בלבבו כלל, רק מקבל כל הנהגת השם יתברך עימו בשלמות. - שזוה בוודאי יחשב לו בימי השובבים"ם הללו יותר ויותר מסיגופים הגדולים והנוראים, ואין לך תיקון גדול ושלים כתיקון מידת הכעס.

* * *

הרה"צ רבי זלמן ברייל זצ"ל מנקי הדעת שבירושלים קרחה דשופריא, ומקני חשובי חסידי פיינסק קארלין, היה נוהג להדר בחומרות רבות בחג הפסח, כמנהג יראים ושלמים.

מדת אפייט המצות היה מסלסל בחומרותיו, לקיים בהידור רב את מצות (שמות יב, יז) 'שְׁמַרְתֶּם אֶת הַמְּצוֹת', ותחילת קציר החיטים ועד גמר האפיה. והכל נעשה בדחילו ורחימו בשמחה גדולה ובהידור רב, ובשמירה קפדנית על הרבה חומרות וקדוקים שהנהיג החסיד בעצמו.

במעמד הגדול של אפייט מצות מצוה עבר החג היה כולו כאש להבת שלהבת, כקארלינער חסיד וותיק היה עוסק בחרדת קודש בעסק המצה הקדושה בכל הידוריה וחומרותיה, מתוך יראת שמים רוממה ושמחה של מצוה עצומה.

לאחר סיום המלאכה המפרכת, כשהביא את המצות הקדושות לביתו, ייחד להם מקום מיוחד בביתו הקטן שבשכונת גאולה בתוככי ירושלים, לא לפני שצוחצח המקום בזיכרון אחר זיכרון...

שנה אחת, שעות ספורות בטרם התקדש ליל החג, הגיעו נכדיו האזטוטים לכבוד ליל הסדר אל בית זקנם הגדול. ומתוך שמחת פגישתם עם בני דודיהם יחדיו בבית הסבא בשמחת החג, החלו

משחקים בגיל ומתרוצצים כדרכם של ילדים.

תוך כדי ריצתם ברחבי הבית הקטן לא השגוהו הקטנטנים כראוי בפירת המצות של מצוה, ולפתע נפל סל המצות כולו על הרצפה... ונשברו רוב המצות המיוחדות והמהודרות!

הילדים נבהלו על נפשם, והכל התייראו מקפידתו של הסבא, שכנראה יכעס מאוד כשיראה מה עוללו כאן השובבים... ואחר כל טרחו ועמלו הקשה נשברו המצות ונפסלו בנפילתם לארץ [כמנהג הרבה קהילות בישראל].

ברם, כשנכנס רבי זלמן הביתה וכראותו את המצות כן שבורים ונפולים, לא התכעס ולא הקפיד כלום, רק הרים ידו כלפי מעלה, כמראה שהכל מכוון ומושג בטיב ההשגחה המדורקת מן השמים [בפרט במצה השמורה בשמירה עליונה].

ותיכף פתח את פיו בשבח והודאת המקום, באומר:

ריבוננו של עולם, מודה אני לפניך על שנתת לי נכדים יקרים ואהובים כאלה! כמה אנשים בעולם אין להם כלל ילדים ל"ע, ואף אלו שזכו לילדים, רבים לא הצליחו לחתן אותם, ואף אלו שזכו לחתן את הילדים לא כולם זכו לנכדים. - הגם כי נפלו המצות ונשברו, אין בליבי שום טענה וטינה חלילה וחלילה!

כחסידי נאמן המחפש ומבקש תמיד לעשות את 'רצון השם יתברך', ולא רק לצאת ידי חובת השולחן ערוך, הבין בחכמתו תיכף כראותו מה שקרה, שזוה 'ניסיון' ומבחן שבילו מן השמים, לנסותו דווקא בהאי יומא רבא של ערב פסח, דווקא בדבר שכל כך מוסר את נפשו עליו, לראות אם ייצא מכליו ויכעס ויתרגו, או שיעביר על מידותיו. והוא אכן עמד בנסיון בעוז ובגבורה!

כך היא דרכם של חסידים יראי ואוהבי ה', שחושבים ומחשבים תמיד רצון של מעלה. - מה רוצה הש"ת ממני עכשיו ברגע זה? ולא מה אצני רוצה... מסירות נפשו על כשרות והידור מצות מצוה, לא היתה בשביל עצמו וטובתו באיזה 'אינטרס' אישי, שהוא ריווח או פסיד ממנו... את הכל עשה יפה בעתו רק כדי לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו. - ומכיון שהראו לו מן השמים שאין רוצים ממנו כעת מצות מצוה, כי אם שיתגבר על כעסו ויעביר על מידותיו, הרי תיכף הודה ושיבח לפניו יתברך בלב הומה.

באחד הערים הרחוקות במדינת הים התגורר איש יהודי חכם, שבצוותו את בנו לפני מותו, ביקש ממנו להיזהר מאוד באם מכעיסים ומרגיזים אותו, לישון על כך לילה אחד, [איבער שלאפען א'נאכט]. ושלא לעשות שום פעולה מיידית בפזיזות, ורק לאחר שיעבור עליו הלילה יוכל לחשב ולכלכל את צעדיו היטב, וכך לא יתחרט על תגובות בלתי רצוניות המתפרצות בשעת כעס.

ואכן על צוואתו של אביו שמר הבן מכל משמר, והרגיל את עצמו תמיד שלא להניח לפרוץ בו את הכעס, רק היה 'מקפיד' כל מקרה מרגיז עד אשר עברו עליו הלילה.

לימים נעשה אותו הבן 'סוחר גדול', ובגדול עסקו המסועפים היה נע ונד על פני מדינות רבות, ונעדר מביתו לתקופות ארוכות ביותר. פעם בצאתו אל אחת מן המדינות התפרצה פתאום מלחמה קשה בין אותה מדינה ושכנתה, ונסגרו כל הגבולות באין יוצא ואין בא, אותה מלחמה קשה נמשכה כשבע עשרה שנים רצופות, ובכל אותם שנים לא היתה שום אפשרות לסוחר להעשיר לצאת מן המדינה ולחזור לביתו. הוא לא הצליח ליצור שום קשר עם ביתו להודיע על עיכובו, כשגם קישורי המחלבים ושאר דרכי התקשורת פסקו בעקבות אותה מלחמה וסגירת הגבולות.

רק כעבור שבע עשרה שנה (!) שככה המלחמה ותשקוט הארץ, ויצא האיש הסוחר בשמחה לשוב לביתו, אחר שנות גלות רבות.

ויהי בהגיעו קרוב וסמוך אצל ביתו, ראה בעיניו בחור צעיר נאה ונעים הליכות צועד מעדנות ונכנס אל תוככי ביתו פנימה, הוא המתין זמן מועט ששם ייצא הבחור בחזרה, אך לשווא תוחלתו הבחור נשאר אש בבית ואינו יוצא. הוא נבהל מאוד על נפשו, כי היה חושד בשאטו שנישאת לו לבחור זה, כשראתה שחלפו שנים רבות ואין שום ידיעה מבעלה. זעמו ורוגזו בערו בו, כיצד נתנה אשתו לעצמה דרוור לבגוד בו, ומתוך שעלה כעסו עד לב שמים נגמלה ההחלטה בליבו לצאת בנקמה אדירה, ולהרוג את הן אשתו הבוגדנית, והן את אותו הנער שנכנס כך לביתו.

אולם ברגע אחרון, בטרם יצא לבצע את זממו, נזכר לפתע בצוואת אביו שציווה עליו לפני מותו להלך את כעסו לכל הפחות לילה אחד, ושלא לעשות שום דבר בכעס וחמה לפני שיעבור עליו הלילה. ובהיות שהיה מקפיד לקיים צוואה זו תמיד, התגבר גם הפעם בגבורה עצומה לעצור ברוחו, והחליט לחכות עד למחר לנקום את נקמתו.

ויהי ממחרת התקרב שוב אל הבית, והנה שוב נגד עיניו אותו בחור נכנס ויוצא אל ביתו, ומתנהג כדרך בעל הבית... זעמו עלה שוב, ומתוך כעס עצור החל להתקרב בלאט | המשך בעמוד הבא <

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פריטיה שנישחו ומערכת ע"י הקוראים

'הצווארון הלבן'

שנים אני סובל מחולצות שחורות בצווארון ולא מבין מהיכן הצבע השחור. חשבתני אולי מהחגורת בטיחות של הרכב, או אולי מטבע הגוף שלי שפולט שחור ועוד כל מיני כיוונים, המצב לא נעים כי כל יום בסוף היום אני רואה את השחור הזה.

בוקר אחד נמאס לי מהמצב, והתפללתי לה' שיעזור לי להתפטר מה שחור הזה, אחרי התפילה כשאני מתיישב ללמוד עם התפילין שמעתי אברך שעמד צמוד אלי אומר לחבר שלו: "סוף סוף גיליתי את התעלומה של השחור בחולצה שלי!!!". האוזניים שלי נדרכו כמו קפיץ מתוח ואז הוא המשיך לספר לחברו "אשתי השתגעה מהחולצות המלוכלכות וגיליתי שזה נובע מרצועות התפילין שצבעות משני הצדדים בצבע שחור שמשילות צבע על הצווארון של החולצות!!!". שמעתי את זה והייתי בהלם. אכן נודע הדבר!!! לקחתי פיסת טישו ושפשפתי על הרצועות מהצד הפנימי והנה זה פלא, הנייר השחור...

האברך אמר שהפתרון הוא לקנות רצועות תפילין ללא צבע שחור מבפנים כמו שהיינו קונים פעם... למחרת הוא הגיע עם רצועות חדשות שחור מבחוץ ובהיך מבפנים...

הלכתי לאיש התפילין שלי והוא הסביר לי שיש איכויות שונות והוא מוכר רק את הרצועות האיכותיות שלא מורידות צבע.

אכן החלפתי לרצועה האיכותית ומאז החולצות נשארות לבנות!!!

שנים של סבל נגמר ברגע של תפילה.

אוסוף ואומר שכמעט אף פעם איני מתפלל שם ובדיוק באותו יום הקב"ה זימן אותי למניין ההוא.

יהודה אלוש

הביתה, כדי להתנפל בפתאום על שני הבוגדים יחדיו.

אך בעמדו קרוב ממש אל חלון הבית, שמע את אשתו אומרת לאותו בחור: **באם אביך היה יודע שיש לו בן בחור גדול שכזה, עם טוב לב נכון ומשכיל שכמוך בוודאי כבר היה חוזר מהר הביתה, הרי כבר מלאו לנו שבע עשרה שנה תמימות ואין שומעים עדיין ממנו כלום!**

האיש נדהם והשתומם ותיכף נסוג אחורנית, הוא תפס מיד שהיתה לו כאן טעות נוראה! **הבחור הזה הוא בעצם בנו שלו...** שכשעזב את הבית הניח את אשתו מעוברת, והנה עתה מתברר לו שהיא ילדה בן חמודות, שגדל עם השנים ונעשה בחור מופלג ומושלם בכל מידה נכונה.

הוא כמובן נכנס אל ביתו בשמחה ואהבה גדולה ועצומה, ונתן תודה לאלקיו על אותה צוואה נפלאה שהשאיר לו אביו, שהתבררה עתה כמי שהצילה את אשתו ולא נבנו מן החרב שבירו בעצמו! שכן אילו לא היה נשמע למצות אביו נמצא שהיה הורג כמו כפיו הן את אשתו שלו, והן את בנו הנחמד.

וכך נמצאה אותה צוואה של הלנת הכעס מצילה את כל משפחתו ממוות לחיים! - לא בכדי אמרו בעלי המוסר, שלעולם אין לקפוץ ולעשות מתוך כעס ולחץ חס ושלום, כי אם 'סוף מעשה במחשבה תחילה', ויש להתבונן היטב במנוחת הרעת מכל הצדדים וצדדי צדדים. ובוודאי אם חש האדם שמתערב הכעס והקפידה במחשבות חשבונותיו, ימתין עד שינוח כעסו וישקוט, וישקול את צעדיו הרק היטב, היטב הדק.

שח לי אברך אחד מלתמידי היקרים, שהשתתף בסדרת 'שיחות מוסר' שמסרתי בעזרת בנייני חינוך בבית פנימה, שלא להתכעס ולהקפיד ח"ו רק לנהוג בסלחנות ובוותור תמיד, ובוהירות בכבוד שבין האב והאם. - כי עיקר החינוך ובניינו מיוסד על 'הדוגמא האישית' שרואים הילדים בבית שיש בו מנוחה והשקט, ורואים כיצד האבא והאמא מכבדים זה את זה, באהבה ואחורה שלום ורעות!

בעקבות שיחות אלו, שינה האיש את טעמו ומנהגו בביתו מקצה לקצה!

יום אחד ראה את זוגתו ניצבת על יד הכיריים בהכנת ארוחת הצהריים, ועוסקת בטיגון 'השניצל' על גבי המחבת. - תוך כדי עבודתה המסורה נצרכה להפוך את השניצל באמצע הטיגון, בכדי שיחששל כראוי גם מצדו השני, ומתוך שהיתה מרוכזת במלאכתה לא שמה לב שנוטלת בידה 'מולג' מלובלך ומטונף להפיכת הבשר, במקום המולג הנקי שהיה מיועד לכך...

כראות זאת בעלה היקר - שזה עתה שינה את הליכות רוחו בביתו - לא רצה חלילה לכעוס ולהתרגז, על אף שהמקרה המביש חרה לו היטב! בהיותו 'איסטניס' מטבעו. הוא עצר ברוחו והתגבר על כעסו, וחשב שאין זה מן היושר לזעוף בה ולהעליבה בעת שעוסקת בנאמנות כל כך בהכנת טרף משפחתה, הלא אין היא אכמה בטעות זו שעשתה בשגגה... לפיכך חישב את צעדיו בחכמה ובדרך צנועה, הוא קרא אפוא לאחד מילדיו, ואמר לו בלחש: "הבט נא אל אמא, שעושה את מלאכתה נאמנה! היא לא שמה לב ולקחה בידה מולג מטונף לעבוד בו... אבל אסור לפגוע בה, כי היא עוסקת בעבודת הקודש בכל לב, ורצה שהכל יצליח! ובודאי יהיה איכפת לה מאוד, גש נא בשקט והחלף לה את המולג כשלא תשים לב בדבר... וכך תמנע ממנה צער מיותר!

למחרת סיפר הילד לאביו במשיח לפי תומו, שהיום בבוקר אמא הביאה לו ללבוש חולצה מכובסת, שהיתה עוד רטובה... אבל לא רצה לפגוע בה ולצער, ולכן לבש אותה כך כמו שהיא. אף שהיה לו קצת קשה...

ובזאת למד האברך ונוכח בעצמו, כמה חשובה היא

מה אני צריך לעשות בשבועיים?

ספר טיב השבועיים

כל בו לעיני שובביים

מאת הנה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מוסר
תפילות
מנהגים
הלכה
שיחות
מעשיות

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב' 0733-22-76-09
מחקשים • מזמנים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

הדוגמא האישית שבחינוך, וכמה משפיעה היא מאוד על התנהגות הילדים בחן ובחסד, ובמידות טובות וישרות!

מעשה מופלא סיפר אחד מחסידיו של מרן הרה"ק רבי ישעיהל' מקערסטיר זצוק"ל, וכה דבר טיב זה המעשה. הנה, פתח האיש וסיפר, זכיתי לחסות תחתו צילא דמהימנותא של האשל הגדול שבענקים הרבי ר' ישעיהל' רבות בשנים, ותמיד היתה השמחה שרויה במעונו. הוא הרי נודע ונתפרסם בתפוצות ישראל ברוב טובו וחסדו, מעולם לא החמיץ פנים לאיש, רק מקבל כל אחד ואחד בסבר פנים יפות בשלחה ובנעימות, וכל שכן שלא נמצא בתחומו אף לא שמש של כעס או רוגזה חלילה.

ברם, פעם אחת בלבד ראיתי את אותו צדיק ר' ישעיהל' בכעס ורובו, כשהוא צועק בקפידה! - אבל גם זה היה בחשבון עצום כדי להטיב עם איש ישראל.

היה זה באחד החגים, כשהשולחן היה ערוך בהוד והדר לקראת סודת יום טוב הנעלה והרוממה, עמל רב הושקע כדי שיהיה השולחן ערוך לפני האורחים בטוב טעם, ובכל מיני יקר כראוי וכיאות לכבוד יום טוב, לכבוד האורחים, ולכבוד רבן של ישראל.

כשחזרו כולם מבית הפילה והתכנסו סביב השולחן, כדי לגשת אל הסעודה, נכשל אחד האורחים בדרכו ובלא משים הפך את כל השולחן, כשהכל מתנפץ אל הארץ בקול רעש, המפה התלכלכה, וכלים התנפצו לרסיסים... האיש החוויר עד מאור, הוא נפגע והתבייש עד עמקי נשמתו, כשכל העיניים נעוצות בו, כיצד זה לא נוהר לחולל מהפכה שכזו בביתו נאוה קודש של צדיק הדור, ולקלקל את שמחת היום טוב!?

המשמשים המסוריים הוזדרו כמובן תיכף להרים את השולחן, והחלו לנסות להחזיר את הסדר על כנו, כדי שיוכל הרבי לגשת לעריכת השולחן הטהור.

והנה לפתע, בעוד הכל עסוקים בסידורים ובניקיון, דקות מספר לאחר שהרימו את השולחן והחזירוהו על עומדו, בעט הרבי הקדוש עצמו בהיחבא ברגל השולחן והפילו שוב

על הארץ! כולם נדהמו, מה קורה כאן היום? כיצד נופל השולחן שוב ושוב? - אבל, מספר האיש, אני שעמדתי סמוך לרבי, ראיתי היטב שהוא בעצמו הפך בכוונה תחילה את השולחן...

הרבי הקדוש הסתכל במבט מקפיד על השולחן, והחל לפתע לרגו ולרטון, הוא כעס וצעק מדוע מביאים כאן שולחנות שבורים שנופלים כל הזמן... וכי חסרים לנו בבית המדרש שולחנות טובים ויציבים, מדוע אין בודקים מקודם להביא שולחן חזק!

ואו, סיים האיש את סיפורו המפעים, הבנתי היטב את הנהגתו בקודש, ברצותו להרגיע את אותו אורח שעמד בוש ונכלם על שהפיל את השולחן כך בביתו של הרבי. לפיכך הפך הרבי בעצמו שוב את השולחן, ועשה עצמו כמתכעס ומקפיד על שמביאים כאן שולחן שבור... הכל כדי לרצות ולנחם לב איש ישראל קודש!

סיפרו לי על בחור מבוגר אחד חלש ומסכן ממשפחה שבורה ורצוצה, שבעקבות כמה אסונות שפקדו בהם ל"ע נשבר מטה לחמם, והוא נאלץ לצאת למסע מפרך לאמריקה, ולהתדפק על דלתי נדיבים, כדי לפרנס את בני משפחתו הנדכאים.

מטבע הדברים היה אותו בחור כעסן ומקפיד, וניגש אל מלאכתו בפנים זעופות, במקום 'לבקש' נדבות הוא 'דרש' מאנשים לתחוב בתוך ידו סכומים טובים...

עם גישה שכזו הוא כמובן לא הצליח הרבה, בלשון המעטה... אנשים התרחקו ממנו, ומיאנו לתרום מכספם לאדם שכולו מלא טענות ומענות, וכל העת רוגז ורוטן...

אחד העסקנים שראה בצרתו של אותו בחור, ובהכירו את המקרה היטב, ריחם על הבחור ועל משפחתו. הוא התיישב אפוא לשיחה נעימה עם הבחור, והסביר לו בחן ובנועם ובטוב טעם ודעת, שכאן באמריקה אנשים לא אוהבים כעסנים המתהלכים בפנים זעופות, והיא לא תצלח בידו. מן הראוי אפוא לשנות את טעמו, ולהפוך את עורו, לגשת אל כל אחד בפנים מאירות ומשמחות, להציג את בקשתו בחן ובכבוד, וכמובן על כל נתינה ונתינה גם של סכום פעוט להודות בכל לב עם חיוך על הפנים!

מתחילה נרתע הבחור, היה קשה לו להתגבר כנגד מידת הכעס והקפידות שבערה בו, אבל הוא החליט להתגבר על עצמו ולשנות את כל המהלך.

למחרת נקבעה לו פגישה עם גביר נכבד אחד, מן העשירים שבני יורק, הוא נכנס למשרדו המפואר של הגביר בפנים מאירות, בענות חן כשהחיוך נסוך על פניו הסביר בהכנעה ובנועם את בקשתו, וסיפר בקצרה על משפחתו הנצרכת נאמנה לתמיכה טובה.

והנה להפתעתו שולף הגביר ממגירתו האישית שיק נכבד עם סכום של \$125,000 [מאה ועשרים וחמש אלף דולר] טבין ותקליין!

ובעודו משתומם למראה התרומה העצומה, הסביר לו העשיר שמנהגו מאז להפריש 'חומש' מכל עסקיו המוסועפים, והנה זה היום הפריש לצדקה סכום זה, ועתה נשא חן בעיניו בענות חן הנסוכה על פניו, ובצורתו המאירה, ולכן החליט לתת לו את כל הסכום כולו, למען ירווח לו ולביתו.

ואף אנו נלמד מוכאן, שאינו נכון להתרגז ולהקפיד חלילה, רק להתפלל ולבקש תמיד מבעל היכולת ב"ה ולבטוח בו בכל דבר. ובמקום שנבוא בטענות ובמענות עלינו להודות להשם יתברך על מה שנותן לנו במתנת חנים מן השמים, ולבקש מלפניו בענוה על העתיד, ובוה נמצא חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם, אמן.

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מאת הנה"צ **רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**

0733-22-76-09 מחקשים • מזמנים • מקבלים ללא עלות דמי משלוח!

י"ו ל' ע"י קהילת יבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com